

SEKSUALITET SOM STRATEGI

En undersøgelse af seksualitetsbegrebets dobbeltrolle i dansk LGBT+-
aktivismes tidlige historie

Af:
Jacob Møller Leisner
Historie

ABSTRACT: This article examines Holger Bramlev's 1954 manifesto and its strategic use of the concept of sexuality during the early phase of Danish LGBT+ activism. Through a Foucauldian reading, the analysis explores how Bramlev simultaneously utilized and reproduced contemporary medical and identity-based understandings of homosexuality to advance demands for recognition and rights. The article argues that Bramlev's manifesto illustrates the double role of the concept of sexuality: as a tool for mobilizing resistance and as a framework that reinforces oppressive categorizations. The article concludes that Bramlev's eclectic and often contradictory arguments can be seen as a meaningful response to a contradictory discourse around sexuality.

NØGLEORD: Dansk LGBT+-historie, aktivisme, Forbundet af 1948, homoseksualitet

Bramlevs manifest

I 1954 forfattede Holger Bramlev, revisor og daværende formand for Forbundet af 1948, et politisk program, som han betragtede som et fælles manifest for homo- og biseksuelle i hele Skandinavien. Forbundet af 1948 var den første og på det tidspunkt eneste organisation i Danmark, der arbejdede for seksuelle minoriteters rettigheder, og organisationen skulle senere udvikle sig til det, vi i dag kender som LGBT+ Danmark. Denne tekst, som jeg i løbet af artiklen vil henvise til som Bramlevs manifest, blev ikke udgivet men sendt til udvalgte eksperter, kulturpersonligheder og offentlige aktører i et forsøg på at mobilisere støtte – men uden svar (Edelberg 2024: 522).

Jeg vil i følgende artikel undersøge hvordan forestillingen om homoseksualitet som identitet samt medicinsk faktum, bliver brugt som retorisk strategi i Bramlevs manifest. Analysen tager udgangspunkt i en foucauldiansk forståelse af seksualiteten som en moderne social konstruktion. Det betyder at jeg i analysen vil fokusere på hvordan forskellige kulturelle forestillinger om homoseksualitet, karakteristisk for Bramlevs samtid, kunne bruges strategisk i en kamp for bedre vilkår og rettigheder.

Manifestet blev formuleret som et politisk skrift for homoseksuelles og biseksuelles rettigheder i en tid, hvor homoseksualitet i vid udstrækning blev opfattet som et problem – en opfattelse, der prægede både den brede befolkning og centrale offentlige institutioner. Særligt fremtrædende var den såkaldte forførelsesteori, anført af den københavnske politimester Jersild og det danske psykiatriske etablissement, som hævdede, at homoseksualitet kunne overføres gennem forførelse, underforstået at det var en ulykke der burde forhindres (Edelberg 2012: 132-6).

I manifestet argumenterer Bramlev for at homoseksuelle bør nyde den samme anseelse og rettigheder som heteroseksuelle. Herunder med sigte på at ændre datidens differentierede seksuelle lavalder på 18 for homoseksuelle forhold, overfor 15 for heteroseksuelle forhold. Til det formål anvender Bramlev både forestillinger om homoseksualitet som en særligt art menneske samt som medicinsk faktum.

Bramlevs manifest er en central, men for offentligheden, ukendt kilde i dansk LGBT+ historie. Selvom manifestet aldrig blev udgivet, giver kilden indsigt i tidlige danske LGBT+ aktivismes forståelse og anvendelse af seksualitetsbegrebet.

Jeg vil i det følgende lave en optegnelse af den teoretiske ramme jeg trækker på i min analyse.

Begrebsliggørelsen af seksualitet

I *Viljen til viden – Seksualitetens historie, bind 1* intervenserer Michel Foucault i 1970'ernes seksualitetsdebat med en kritik af den såkaldte "repressionshypotese" (Foucault 2019: 15-22) – forestillingen om, at den moderne vestlige kultur i århundreder har undertrykt seksualiteten ved at pålægge den tavshed og begrænse dens udfoldelse til ægteskab og forplantning (Ibid.: 15-17).

Foucault hævder, at de seneste århundreder derimod har været præget af en stadigt voksende tale om sex. Fra og med det 18. århundrede ser han en egentlig diskursiv eksplosion, hvor seksualiteten i stigende grad bliver genstand for undersøgelse, regulering og tale (Ibid-15-17). Foucault betragter ikke denne udvikling som en frigørelsesproces, men derimod som en ny form for kontrol. Seksualiteten differentieres og klassificeres, og der opstår forskellige "perverse" former for seksualitet der er defineret ud fra deres afvigelse fra den heteroseksuelle ægtskabsnorm (Ibid.: 45).

Foucault ser seksualitetsbegrebet som en udefrakommende installation, som produceres og overføres gennem juridiske og psykiatriske diskurser (Ibid.: 45). Psykiatrien spiller en central rolle i at biologisere og psykologisere det afvigende, og derved gøre det til genstand for behandling og kontrol (Ibid.: 111). De afvigende kategorier udvikler sig ifølge Foucault, i løbet af det 19. århundrede til egentlige personlighedstyper. Den homoseksuelle, bliver sin egen art, hvor intet af hvad han foretager sig, undslipper hans seksualitet. På den måde indlemmes perversionerne i individernes kroppe. Før var den der udøvede sodomi, kun et retssubjekt, nu bliver overtrædelsen udtryk for en særlig natur (Ibid.: 53). Foucault vender derved blikket fra repressionshypotesen generelle udsagn om at seksualiteten er undertrykt, og kigger i stedet på det undertrykkende i at man har overtaget psykiatriens seksualitetsbegreber.

Foucaults forståelse af seksualitetens installation hænger tæt sammen med hans forståelse af magt. Med til denne magtopfattelse hører, at hvor der er magt, vil der altid være modstand. Denne modstand må dog altid artikulere i forhold til den givne magtform, og vil derfor, i hvert fald til at begynde med, være af samme form som magten (Ibid.: 9).

Bramlev gennem Foucaults blik

Jeg har i min læsning af manifestet været inspireret af tanken om, at modstandsdiskursen altid må tage udgangspunkt i mesterdiskursen. Dette læser jeg som rammen for selve manifestet, idet Bramlev ved at anvende mesterdiskursen begreber strategisk, vender logikken til de homoseksuelles fordel.

Her er det vigtigt at indføre, at jeg ikke forestiller mig Bramlev som en suprahistorisk størrelse, der er sig fuldstændigt bevidst om hvilke implikationer det har at argumentere ud fra et standpunkt, hvor man tager

den homoseksuelle kategori for givet. Derimod læser jeg Bramlev som en karakter der, dybt forankret i sin tid, netop er underlagt tidens logik. Derfor understreger Bramlevs strategiske anvendelse af seksualitetsbegrebet netop Foucaults pointe om at modstand må tage udgangspunkt i magten.

Hvad der gør Bramlev interessant i lyset af Foucault er at manifestets retorik demonstrerer dobbeltheden i overtagelsen af mesterdiskursens begreber. Forestillingen om homoseksualitet som en personlighedstype, kan både bruges til at marginalisere og legitimere. Ligeledes gælder det homoseksualitet som medicinsk faktum, der både gør homoseksuelle til udtryk for en perverteret natur, men ikke desto mindre væsner af natur, der ikke kan klandres for sine medfødte tilbøjeligheder. Denne åbenhed der ligger i begrebsliggørelsen af den homoseksuelle, baserer sig ikke desto mindre på en grundantagelse om seksualitetsbegrebets gyldighed. En antagelse, der som analysen vil vise, er strategisk nyttig i kampen for rettigheder, men som samtidigt bærer en ikke uproblematisk ideologisk bagage med sig. Analysen af Bramlevs manifest, gennem Foucault, taler derfor ind i en diskussion af hvordan begrebsliggørelsen af seksualiteten både rummer frigørende og begrænsende potentialer.

I de kommende afsnit følger analysen af Bramlevs manifest. For at gøre det mere overskueligt, har jeg valgt at opdele mit argument i tre dele. Først vil jeg pege på hvordan Bramlev ved at argumentere indenfor rammen af den eksisterende diskurs, både opnår mulighed for at gøre sine krav om lige rettigheder og anerkendelse gældende, men på samme tid reproducerer forestillingen om den homoseksuelle som en særlig karakter. Derefter vil jeg undersøge hvordan denne dobbelthed gør sig gældende med hensyn til den medicinske/biologiske diskurs. Afslutningsvist vil der være en diskussion af Bramlevs argumentationen i sin helhed, med blik på hvordan vi skal forstå Bramlevs eklekticisme i et historisk perspektiv.

Homoseksualitet som særlig personlighed

Forestillingen om den homoseksuelle som en personlighed, tager forskellige former i løbet af manifestet. Jeg vil for kronologiens skyld starte i antikken. I det følgende citat ser vi hvordan Bramlev bruger forestillingen om den homoseksuelle som en ahistorisk og universel kategori, ved at påkalde sig de antikke mænds seksualvaner:

I såvel den græske Oldtid, som i den romerske Kejsertid, var homoseksualitet anerkendt og aabenlyst praktiseret i samfundene fra överst til nederst.¹

¹Bramlevs manifest, 1954. Korrespondance mellem Axel Axlil og Holger Bramlev. Rigsarkivet. Axel Axlils arkiv,1.

Allerede her kunne man problematisere Bramlevs argumentation, ved at anklage ham for at projicere kontemporære identitetskategorier ned på en uvillig fortid. Men hvis vi kigger på funktionen af Bramlevs historiebrug, fremstår hans argument mere meningsfuldt. For det første, naturaliserer Bramlev den homoseksuelle, ved at give den homoseksuelle en historie. Han bruger så at sige historien til at legitimere homoseksuelle i sin samtid. Derudover er valget af det antikke interessant. Det antikke bliver for mange set som den vestlige civilisations fødested og er samtidigt blevet idealiseret og hædret i vesten, som et kulturelt højdepunkt. Ved at pege på at der i denne "højkultur" åbenlyst blev praktiseret homoseksualitet, sigter Bramlev mod at forbedre samfundets syn på den homoseksuelle. Her ses det tydeligt hvordan forestillingen om den homoseksuelle som en universel kategori, kan være frugtbar til aktivistiske formål. Dog kan der påpeges en dobbelthed i konsekvenserne af forestillingen om den homoseksuelle som en identitet. På den ene side er forestillingen et udtryk for en begrebsliggørelse af seksualitet, der sygeliggør den homoseksuelle og derved tilskriver kategorien negative attributter. Omvendt, ved at tage kategorien på sig, får de homoseksuelle en mulighed, for at gøre sig gældende, i et mere positivt lys. Dette ser vi også i følgende citat:

Thi det er overtro, at homoseksuelle Mennesker skulle være en Pariakaste og blottet for Moral, idet Fakta tværtimod udviser, at en meget væsentlig del af denne Kategori Mennesker er særligt pertentlige og ordentlige, og i denne Forbindelse man også henvises til den store Stab af Kunstens Udøvere derunder mange dygtige Musikere, Malere, Digtere samt Tænkere og statsmænd.²

Her bruges forestillingen om homoseksualitet som en identitet med særlige karaktertræk, netop til egen fordel. Ikke bare er homoseksuelle ligesom alle andre mennesker, de har faktisk særligt gode karaktertræk. Denne aktive anvendelse af forestillingen af en homoseksuel identitet er interessant af flere grunde. Foucault beskrev seksualitetsbegrebet som en udefrakommende installation, produceret og overført gennem blandt andet psykiatrien. Men her er en relevant kritik af Foucault, at han i for høj grad iscenesætter den homoseksuelle som en passiv part. Det ovenstående eksempel peger omvendt på hvordan forestillingen om den homoseksuelle som en identitet med særlige karaktertræk, aktivt kan anvendes af homoseksuelle til at påkalde sig lige rettigheder. Denne tvetydighed kan betragtes som et eksempel på Foucaults pointe om hvordan at modstand mod magten, altid som udgangspunkt, vil være af samme form som magten selv. Grundet de historiske omstændigheder kan man argumentere for at de

² *Ibid.*, 7

homoseksuelles modstand, er nødt til at tage sit udgangspunkt i den magtform de undertrykkes af. Men samtidig kan de benytte sig af denne magtform til at kæmpe for rettigheder og en plads i samfundet, ved at påtage sig den homoseksuelle kategori.

Forestillingen om homoseksualitet som en distinkt personlighed der udgør en særlig gruppe i samfundet, bruges også med henvisning til Verdenserklæringen om Menneskerettighederne af 1948, artikel 2, hvori det fastslås at:

Enhver har krav på alle de rettigheder og friheder, som nævnes i denne erklæring, uden forskelsbehandling af nogen art, f.eks. på grund af race, farve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social oprindelse, formueforhold, fødsel eller anden samfundsmæssig stilling.³

Bramlev argumenterer for, med henvisning til artikel 2, at der også må herske lige rettigheder for borgere på det seksuelle område, idet han sammenligner seksualitet med bestemmelserne omkring køn og religion.⁴ Bramlevs fortolkning placerer derved de homoseksuelle som en minoritet, der bør nyde beskyttelse under menneskerettighederne. Dette tjener som endnu et eksempel på hvordan forestillingen om den homoseksuelle, som en særlig art menneske, kan bruges til at opnå rettigheder. Den moderne konceptualisering af seksualiteten må siges at være udtalt præmis for hans argument. Hvis man derimod så kønslig omgang mellem personer af samme køn som en dårlig vane, eller en forbrydelse på lige fod med tyveri, ville man ikke kunne argumentere for at de homoseksuelle skulle hører under traktaten. Det er netop forestillingen om seksualiteten som konstituerende for subjektet, der bliver forudsætningen for det retsmæssige krav.

Homoseksualitet som biologisk realitet

Ligesom der kan siges at være en dobbelthed, med hensyn konsekvenserne af forestillingen om homoseksualitet som en identitet, kan den medicinske/biologiske diskurs omkring homoseksualitet, ligeledes på en gang bruges til at legitimere og problematisere homoseksualitet. Bramlev bruger forestillingen om homoseksualitet som medicinsk faktum til at argumentere for lige rettigheder. Men samtidig udspringer forførelsesteorien af en medicinsk diskurs, der indbygget i sig ser homoseksualitet som en ulykke. Den medicinske/biologiske diskurs ses i flere afskygninger. I følgende citat ses

³ FN's Generalforsamling, *Verdenserklæringen om Menneskerettighederne*, vedtaget 10. december 1948, dansk version tilgængelig på UNRIC, <https://unric.org/da/verdenserklæringen-om-menneskerettighederne/>

⁴ *Bramlevs manifest*. 1954, Axel Axcils arkiv, 8.

forestillingen om homoseksualitet som biologisk faktum anvendt:

Homoseksualitet har eksisteret til alle Tider, som et Naturudslag ikke blot hos mennesker, men ogsaa forekommende hos Dyr.⁵

Her ses det hvordan at homoseksualitet som biologisk faktum bruges til at naturalisere den homoseksuelle. Ved at pege på at det ikke er udtryk for et valg, men omvendt biologisk determineret, og naturligt i den grad at vi også ser det i dyreriget, argumenterer Bramlev for de homoseksuelles eksistensberettigelse. Desuden tjener argumentet til at fjerne homoseksualitet fra spørgsmål om moral, idet den homoseksuelle ikke har magten over deres biologi. Denne biologiske determinisme hænger desuden sammen med Bramlevs historiske argument.⁶ Homoseksuelle har altid eksisteret og vil altid eksistere, derfor nytter det ikke noget prøve at forhindre det.

Forestillingen om seksualitet som et biologisk determineret anlæg ses også idet Bramlev forsøger at tilbagevise forførelsesteorien, og argumentere for at man hidtil har bekæmpet en indbildt fare. Heri argumenterer Bramlev for at homoseksualitet har bund i medfødte anlæg eller miljøbestemte faktorer, som senest falder på plads ved pubertetens indtrædelse. Her bruger Bramlev interessant nok en medicinsk-psykiatrisk diskurs til at tilbagevise forførelsesteorien, der er af samme videnskabelige baggrund.⁷

Denne dobbelthed optræder også da Bramlev argumenterer for lige rettigheder mellem homoseksuelle og heteroseksuelle med hensyn til aldersgrænsen for homoseksuelle forhold, som var sat til 18 år, mod det heteroseksuelle forhold der var sat til 15 år.⁸ Her henviser Bramlev til psykiatriprofessoren, Hjalmar Helweg, som videnskabeligt belæg for at seksualiteten ved pubertetens indtrædelse er så fast indlejret at den næppe kan omstilles, hvorfor man ikke bør være bange for at 15-årige forføres til homoseksualitet.⁹ Dette bliver et billede på hvordan psykiatriske diskurser, der i første omgang har betragtet homoseksualitet som en patologisk afvigelse, kan bruges til at agitere for homoseksuelles lige rettigheder. Hjalmar Helwig kan nemlig også citeres for at skrive i sin bog *Den Retslige Psykiatri* at den homoseksuelle seksualdrift oftest var rettet mod mindreårige, og at den homoseksuelle person typisk var forbundet

⁵ *Ibid.*,1.

⁶ *Ibid.*,1-2.

⁷ *Ibid.*, 8.

⁸ *Ibid.*,2.

⁹ *Ibid.*

med *psykopathisk karakteranomalie med deraf følgende nedsat stabilitet og mod- standsdygtighed* og af den grund mente at han, at den homoseksuelle drift ofte blev kriminel (Edelberg 2012: 167).

Her ses derved et eksempel på hvordan Bramlev kan bruge en patologisk videnskabelig diskurs, til sin egen fordel. Forestillingen om homoseksualitet som en patologisk afvigelse, kan på den ene side bruges til at problematisere de homoseksuelle, idet forestillingen sygeliggør dem. Men samtidig kan Bramlev anvende dele af teorierne, i kampen for homoseksuelles rettigheder. Her bruges forestillingen, om homoseksualiteten som noget der enten er medfødt eller som senest falder på plads ved puberteten, til at agitere for lige rettigheder omkring den seksuelle lavalder.

Eklektikeren Bramlev

Som de to forrige sektioner demonstrerer, henter Bramlev sine argumenter fra vidt forskellige steder. Argumentation starter ved almene misforståelser af antikken, for så at bevæge sig over i en nyfortolkning af psykiatriens seksualpatologi. Ved at pakke følgende citat ud, vil jeg lægge op til en diskussion af hvor og hvordan Bramlevs argumentation bliver usammenhængende.

Den Aversion imod Homoseksualitet der findes, er først og fremmest Udslag af religiøs oprindelse, men det synes betænkeligt, at samfundet på dette punkt - i modsætning til næsten alle andre Områder - ikke også har frigjort sig fra denne Indflydelse, som såvel det praktiske livs udfoldelse, som Videnskabens Undersøgelser, har taget grunden bort under.¹⁰

For det første kan det påpeges at den diskurs om homoseksualitet som dominerede i tiden, ikke kan siges at være af religiøs oprindelse. Jersilds forførelsesteori stammer først og fremmest fra en psykiatrisk diskurs der ikke skelede til religiøse spørgsmål. Her kunne man indvende at Bramlev kunne have peget på hvordan baggrunden for sådanne diskurser, er en bredere diffus aversion mod homoseksuelle, som er af religiøs afstamning. Jeg vil dog her i stedet forholde mig til hvilken funktion argumentet har. Ved at knytte aversion mod homoseksualitet til religion, indsætter Bramlev tolerance overfor homoseksualitet i en moderniserings- og frigørelsesfortælling. Heri sættes den moderne videnskab, i modsætning til de forældede religiøse dogmer. Videnskabens fremskridt har altså taget grunden bort under den irrationelle og religiøse homofobi.

¹⁰ Bramlevs manifest, 1954. Axel Axcils arkiv, 1.

Men dette argument peger kun på Bramlevs inkonsekvente historieopfattelse. Her iscenesættes aversionen mod homoseksualitet som noget der hører til gamle dage. Men samtidig fremhæver Bramlev den græske oldtid og den romerske kejsertid, som tidspunkter hvor homoseksualiteten trivedes åbenlyst i samfundet. Dette er interessant, da det peger på en større pointe, omkring hvordan Bramlev benytter sig af forskellige ufærdige ideer, til at kæmpe for de homoseksuelles rettigheder.

Umiddelbart kunne man nemlig forledes til at tænke, at Jersild og hans forførelsesteori, med sit implicitte syn på homoseksualitet som en ulykke, tog fejl, og Bramlev fik ret. Men som følge af analysen kan vi pege på hverken Jersilds forførelsesteori eller Bramlevs sammensatte pointer, harmonerer med en nutidig forståelse af seksualitet. Bramlev anvendte kontemporære forestillinger om homoseksualitet som en ahistorisk kategori, og biologisk faktum, der begge svært kan underbygges i dag. For det første mangler vi stadig en overbevisende teori om hvorfor folk ender med den seksualitet som de gør. Desuden kan det peges på det åbenlyst problematiske ved at benytte sig af oldtiden, som et tidspunkt hvor homoseksualitet var udbredt. Først og fremmest ud fra en forståelse af seksualiteten som en moderne opfindelse. Derudover peger teoretikeren David M. Halperin, i sin analyse af det antikke Athen, på hvordan man må forstå deres seksuelle relationer ud fra en politisk analyse. Her var sex ikke noget mellem to personer, sex var noget den aktive part påførte den passive. Sex var derfor en polariserende og hierarkiserende aktivitet, ved at penetrere en anden person, viste man hvem der var under en. At blive penetreret som fri mandlig borger blev derfor i det antikke Athen set ned på. Derfor kan den græske oldtid ikke siges at være et godt eksempel for hvad Bramlev kæmper for (Halperin 1990: 30-1).

Til gengæld kan man pege på hvordan både Bramlev og Jersilds verdenssyn stemmer overens med de bagvedliggende interesser de har for deres virke. På den ene side kan man påpege, at hvis man ser homoseksualitet som en ulykke og derfor er interesseret i at begrænse antallet af unge der "ender" i homoseksualitet, er det en belejlig teori at disse kan forføres til det, eftersom det muliggør at forhindre det. Omvendt hvis man som Bramlev ønsker et opgør med den marginaliserede status kønslig omgang mellem mænd blev henvist til, så er det belejligt at anvende forestillingen om homoseksualitet som en givet kategori, en personlighed med en hæderkronet historie.

Overordnet set kan Bramlevs eklektiske og til tider kontradiktoriske argumentation ses som en meningsfuld og strategisk reaktion på en samtidig diskurs der netop var fyldt af modsætninger. Bramlevs brug af både historiske, medicinske og moralske diskurser vidner om en aktiv anvendelse af de ressourcer der stod til rådighed, i kampen for bedre vilkår og rettigheder. Derfor sætter analysen af

Bramlevs manifest også spørgsmålstegn ved Foucaults udlægning af de homoseksuelle som en passiv part der er blevet udsat for en undertrykkende installation. Derimod kunne Bramlev aktivt bruge begrebsliggørelsen af seksualiteten til at arbejde for homoseksuelles rettigheder.

Konklusion

I analysens to første dele har jeg haft fokus på hvordan forestillingen om homoseksualitet som et medicinsk faktum samt identitet, er blevet benyttet retorisk. Jeg har i min analyse argumenteret for, at der i både den biologiske og sociale begrebsliggørelse af den homoseksuelle, optræder en dobbelthed.

På den ene side kan man argumentere for at Bramlev og de homoseksuelle, accepterer nogle undertrykkende rammer omkring at udleve sin seksualitet, ved at acceptere forestillingen om den homoseksuelle som en særlig art. Derudover kan det også påpeges hvordan denne forestilling i sig bærer en negativ typificering af den homoseksuelle. Omvendt kan man pege på at Bramlev netop ved at påtage sig forestillingen om homoseksualitet som en identitet, får mulighed for at gøre sig gældende og sætte krav. Dette ses både med hensyn til at pege på homoseksuelle, som en type menneske, med særligt gode karaktertræk. Men også i forestillingen om de homoseksuelle som en særlig gruppe, der bør nyde beskyttelse under artikel 2 i Verdenserklæringen om Menneskerettighederne 1948. Her kan en relevant kritik af Foucault være at han iscenesætter den homoseksuelle som en passiv part, der udsættes for en seksualinstallation. Analysen peger derimod på hvilke interesser homoseksuelle kan have i aktivt at påtage sig denne identitet og hvilke fordele man kan drage deraf. Når det kommer til brugen af forestillingen om homoseksualitet som et medicinsk faktum, kan der også påpeges en dobbelthed. På den ene side kan det påpeges, hvordan Bramlev er oppe imod en forførelsesteori, som er af psykiatrisk afstamning. På den anden side, bruger Bramlev netop psykiatrisk viden til at argumentere imod forførelsesteorien.

Analysen undersøger derved hvordan vekselvirkning mellem juridiske og psykiatriske institutioner overfor aktivisters begrebsliggørelse af seksualitet, tager sig ud i en konkret historisk situation. Herunder hvilke muligheder og begrænsninger der opstår som følge af en modstand der opererer indenfor seksualitetsbegrebets rammer. Artiklen beskæftiger sig afslutningsvist med Bramlevs til tider usammenhængende argumentation. Her argumenteres der for at Bramlevs eklektiske og til tider kontradiktoriske argumentation kan ses som en meningsfuld reaktion på en samtidig diskurs der stak i flere retninger.

Litteraturliste

- Bramlevs manifest, 1954. Korrespondance mellem Axel Axlil og Holger Bramlev. Rigsarkivet. Axel Axlils arkiv.
- Edelberg, Peter 2024: *From Criminal Radicalism to Gay and Lesbian Lobbyism: A Transnational Approach to the Scandinavian Homophile Movement, 1948-1971*. Scandinavian Journal of History, vol. 49.
<https://doi.org/10.1080/03468755.2024.2336967>
- Edelberg, Peter 2012: *Storbyen trækker: Homoseksualitet, prostitution og pornografi i Danmark 1945-1976*. Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Foucault, Michel 2019: *Viljen til viden: Seksualitetens historie 1*. Hans Reitzels Forlag.
- David M. Halperin, *One Hundred Years of Homosexuality: And Other Essays on Greek Love*, New York: Routledge, 1990.

Hjemmesider

- FN's Generalforsamling, *Verdenserklæringen om Menneskerettighederne*, vedtaget 10. december 1948, dansk version tilgængelig på UNRIC, <https://unric.org/da/verdenserklæringen-om-menneskerettighederne/> (sidst besøgt d. 28.04.2025).

